

► FrieslandCampina sluipt nog steeds te zuur water door pijp naast rivier

Kans op nieuwe leidingbreuk en vervuiling van de Berkel

Er is een risico dat de Berkel opnieuw vervuild wordt door een breuk in een persleiding van FrieslandCampina. Dat is vier jaar geleden gebeurd. De leiding is gerepareerd, maar het water van de zuivelgigant voldoet nog steeds niet aan de normen. Het waterschap kondigt nu een dwangsom aan.

Leo van Raaij
Borculo/Lochem

Onder meer de samenstelling van het afvalwater van FrieslandCampina was vier jaar geleden de oorzaak van de breuk in de persleiding, die van de fabrieken in Borculo en Lochem naar de waterzuivering in Zutphen voert. De breuk had een enorme vissterfte tot gevolg. Het schoonmaken van de Berkel kostte daarna 880.000 euro, waarvan waterschap Rijn en IJssel het leeuwendeel voor zijn rekening nam.

Na journalistiek onderzoek van *Pointer* blijkt nu dat het afvalwater van FrieslandCampina nog steeds te zuur is. Die zuurgraad zorgde er in 2018 voor dat de druk in de leiding toenam en dat deze verzwakte. Daardoor brak in 2018 een verbindingstuk.

In een brief aan FrieslandCampina wijst het waterschap Rijn en IJssel erop dat dit weer kan gebeuren. Daarom heeft Rijn en IJssel het zuivelbedrijf een dwangsom in het vooruitzicht gesteld van 4000 euro wanneer het probleem voor 1 mei 2023 niet is opgelost. De dwangsom kan daarna oplopen tot een maximum van 40.000 euro, staat in een brief die FrieslandCampina daarover kreeg.

Miljoen geïnvesteerd

Hoewel het bedrijf na de breuk wel maatregelen trof – er is meer dan 1 miljoen euro in oplossingen geïnvesteerd, zegt FrieslandCampina – is er nog steeds sprake van overschrijdingen van de zuurgraad. „We zijn nog niet helemaal op het gewenste niveau van nul overschrijdingen. Daarom gaan we aanvullende investeringen doen om overschrijdingen geheel te kunnen vermijden”, meldt een woordvoerder.

Hoewel het waterschap zelf spreekt van een risico op breuk, gaat het waterschap niet zo ver het gebruik van de leiding stil te leggen. Dat gebeurde zelfs in 2018 niet, toen er volop afvalwater uit de gebroken leiding

We zijn nog niet helemaal op het gewenste niveau van nul overschrijdingen. Daarom gaan we aanvullende investeringen doen

– FrieslandCampina

stroomde. Niet stilleggen was destijds 'een logisch en overwogen besluit', stond in een evaluatieverslag van adviesbureau Witteveen+Bos.

Wel korting op afvalwater

Intussen ontvangt FrieslandCampina wel subsidie op het afvalwater, blijkt uit onderzoek van *Pointer*, het onderzoeksprogramma van KRO-NCRV. Het gaat om een korting op de zuiveringsheffing. Rijn en IJssel wil daarmee voorkomen dat een bedrijf afhaakt bij de publieke zuiveringsinstallatie en het water zelf gaat zuiveren. „Deze regeling biedt Waterschap Rijn en IJssel de mogelijkheid het proceswater van FrieslandCampina op een circulaire manier in grondstoffen om te zetten, zoals momenteel gebeurt op de Nereda en Kaumera-extractie in Zutphen.”

Raar

In totaal keert het waterschap Rijn en IJssel 3,3 miljoen euro uit aan tegemoetkomingen. Hoe die zijn verdeeld, wil Rijn en IJssel niet zeggen. Hoogleraar milieu-ecologie Annemarie van Wezel noemt dit soort kortingen 'raar', omdat het de indruk wekt

dat bedrijven minder betalen dan burgers, terwijl het adagium moet zijn: de vervuiler betaalt.

Uit onderzoek van onder meer deze krant bleek eerder al dat FrieslandCampina nauwelijks meebetaalde aan het herstellen van de schade in 2018. Van de 880.000 euro schade betaalde het waterschap 615.000 euro, de aannemer die de persleiding aanlegde 88.500 euro en FrieslandCampina de rest.

► Door de leidingbreuk in 2018 gingen veel vissen in de Berkel dood, zoals hier in Almen. FOTO'S ARCHIEF/ZUTPHENS PERSBUREAU

Zuur water komt uit Lochem

De hoge zuurwaarden doen zich voor in de leiding van FrieslandCampina Domo in Borculo. Het 'mengpunt' is een gemaal van Rijn en IJssel bij Lochem. FrieslandCampina is zelf verantwoordelijk voor de eigen leidingen tot dat gemaal. Vanaf het gemaal tot de zuivering in Zutphen, is de leiding van Rijn en IJssel.

Voor het waterschap kunnen problemen ontstaan wanneer 'Borculo' tijdelijk geen afvalwater loost en Lochem wel. Dan kan de zuurgraad van het water omhoogschieten, met dus een leidingbreuk tot gevolg.

► Na de leidingbreuk is voor bijna een miljoen euro aan schade hersteld. Dat kwam grotendeels voor rekening van het waterschap.

Al
no
ge
de
mo
Ma
het

Job
Zut

Za
Dij
Bri
aar
sto
de
wij
Ge
Zil

D
Vo
een
het
die
ne